

NEUVOSTON PÄÄTÖS 2009/1012/YUTP,

tehty 22 päivänä joulukuuta 2009,

EU:n toimien tukemisesta aseviennin valvonnan sekä yhteisessä kannassa 2008/944/YUTP vahvistettujen periaatteiden ja perusteiden edistämiseksi kolmansissa maissa

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionista tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 26 artiklan 2 kohdan ja 31 artiklan 1 kohdan,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Neuvosto hyväksyi 26 päivänä kesäkuuta 1997 EU:n ohjelman tavanomaisten aseiden laittoman kaupan estämiseksi ja torjumiseksi, jolla velvoitetaan EU ja sen jäsenvaltiot yhteistyöhön muiden maiden auttamiseksi laittoman asekaupan estämisessä ja torjumisessa.
- (2) Neuvosto hyväksyi 8 päivänä joulukuuta 2008 sotilasteknologian ja puolustustarvikkeiden viennin valvontaa koskevien yhteisten sääntöjen määrittämistä koskevan yhteisen kannan 2008/944/YUTP⁽¹⁾, jossa vahvistetaan kahdeksan tavanomaisten aseiden vientiä koskevaa perustetta, perustetaan epäämistä koskeva ilmoittamis- ja neuvottelumenettely ja siihen sisältyy asevientä koskevien EU:n vuosiraporttien julkaisemisen myötä avoimuutta koskeva menettely. Yhteinen kanta merkittävästi edistää aseviennin valvontaa koskevien kansallisten politiikkojen yhdenmukaistamista, ja useat kolmannet maat ovat virallisesti omaksuneet siinä esitetyt periaatteet ja perusteet.
- (3) Yhteisen kannan 2008/944/YUTP 11 artiklan mukaan jäsenvaltiot pyrkivät kaikkiin tavoin kannustamaan aseita vieviä muita valtioita noudattamaan yhteisen kannan perusteita.
- (4) Valtion- ja hallitusten päämiesten 12 päivänä joulukuuta 2003 hyväksymässä Euroopan turvallisuusstrategiassa mainitaan viisi keskeistä haastetta, joihin EU:n on vastattava kylmän sodan jälkeisessä maailmassa: terrorismi, joukkotuhoaseiden leviäminen, alueelliset konfliktit, toimintakyvyttömät valtiot ja järjestäytynyt rikollisuus. Näistä viidestä haasteesta neljässä ovat keskeisellä sijalla tavanomaisten aseiden hallitsemattoman leviämisen seuraukset. Aseiden hallitsematon leviäminen on itse asiassa osasyynä terrorismin ja järjestäytyneen rikollisuuden pahenemiseen, ja sillä on huomattava merkitys konfliktien puhkeamisessa ja leviämisessä sekä valtiorakenteiden sortumisessa. Lisäksi strategiassa korostetaan vientivalvonnan merkitystä aseiden leviämisen hillitsemisessä.
- (5) Yhdistyneiden Kansakuntien yleiskokous hyväksyi 8 päivänä joulukuuta 2005 kansainvälisen asiakirjan, joka koskee sitä, miten valtiot voivat tunnustaa ja jäljittää nopeasti ja luotettavasti laittomat pienaseet ja kevyet aseet ja jonka tarkoituksena on tehostaa ja täydentää olemassa olevia kahdenvälisiä, alueellisia ja kansainvälisiä sopimuksia pienaseiden ja kevyiden aseiden laittoman kaupan kaikkien eri osa-alueiden ehkäisemiseksi, torjumiseksi ja poistamiseksi.
- (6) Pienaseiden ja kevyiden aseiden sekä niissä käytettävien ampumatarvikkeiden laittoman keskittymisen ja kaupan torjumista koskevassa EU:n strategiassa, jonka Eurooppa-neuvosto hyväksyi 15 ja 16 päivänä joulukuuta 2005, määrätään, että EU:n olisi alueellisella ja kansainvälisellä tasolla tuettava vientivalvonnan tehostamista ja asevientä koskevien, myöhemmin yhteisellä kannalla 2008/944/YUTP korvattavien käytäntösääntöjen perusteiden edistämistä muun muassa avustamalla kolmansia maita asiaa koskevan kansallisen lainsäädännön laatimisessa sekä edistämällä avoimuutta lisääviä toimia.
- (7) YK:n yleiskokous hyväksyi 6 päivänä joulukuuta 2006 kaikkien Euroopan unionin jäsenvaltioiden tukemana päätöslauselman 61/89 ”Kohti asekauppasopimusta: tavanomaisten aseiden tuontia, vientiä ja siirtoa koskevien yhteisten kansainvälisten normien vahvistaminen”. Joulukuussa 2006 sekä kesä- ja joulukuussa 2007 neuvosto hyväksyi päätelmät, joissa se korosti, että EU:n ja sen jäsenvaltioiden on tärkeää aktiivisesti osallistua ja tehdä yhteistyötä muiden valtioiden ja alueellisten järjestöjen kanssa YK:ssa käynnissä olevassa prosessissa tavanomaisten aseiden tuontia, vientiä ja siirtoa koskevien yhteisten kansainvälisten normien vahvistamiseksi, mikä suuresti auttaisi torjumaan tavanomaisten aseiden ei-toivottua ja vastuutonta leviämistä, joka vaarantaa rauhan, turvallisuuden, kehityksen ja ihmisoikeuksien täysimääräisen kunnioittamisen.
- (8) Neuvosto hyväksyi 17. maaliskuuta 2008 yhteisen toiminnan 2008/230/YUTP⁽²⁾ EU:n toimien tukemisesta aseviennin valvonnan sekä asevientä koskevien EU:n käytäntösääntöjen periaatteiden ja perusteiden edistämiseksi kolmansissa maissa. Viimeinen tämän yhteisen toiminnan piiriin kuuluva toimi toteutettiin 27 ja 28 päivänä lokakuuta 2009,

⁽¹⁾ EUVL L 335, 13.12.2008, s. 99.

⁽²⁾ EUVL L 75, 18.3.2008, s. 81.

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

1. Voidakseen panna käytännössä täytäntöön

— EU:n turvallisuusstrategian,

— pienaseiden ja kevyiden aseiden sekä niissä käytettävien ampu-
matarvikkeiden laittoman keskittymisen ja kaupan torju-
mista koskevan EU:n strategian,

— yhteisen kannan 2008/944/YUTP 11 artiklan,

— tavanomaisten aseiden laittoman kaupan estämistä ja torju-
mista koskevan EU:n ohjelman,

— kansainvälisen asiakirjan, joka koskee sitä, miten valtiot voi-
vat tunnistaa ja jäljittää nopeasti ja luotettavasti laittomat
pienaseet ja kevyet aseet, ja

— kansainvälistä asekauppasopimusta koskevat neuvoston pää-
telmät

Euroopan unioni tukee toimia seuraavien tavoitteiden edistämi-
seksi:

- a) yhteisen kannan 2008/944/YUTP perusteiden ja periaattei-
den edistäminen kolmansissa maissa;
- b) kolmansien maiden tukeminen lainsäädännön laatimisessa ja
täytäntöönpanossa aseviennin tehokkaan valvonnan varmis-
tamiseksi;
- c) kolmansien maiden tukeminen lupia myöntävien viran-
omaisten kouluttamisessa aseviennin valvonnan riittävän täy-
täntöönpanon ja voimaansaattamisen varmistamiseksi;
- d) kolmansien maiden ja alueiden tukeminen asevientä kos-
kevien kansallisten ja alueellisten raporttien laatimisessa ja
muiden tarkastelukeinojen kehittämisessä aseviennin avoi-
muuden ja vastuullisuuden edistämiseksi;
- e) kolmansien maiden kannustaminen tukemaan Yhdistyneiden
Kansakuntien prosessia, jonka tavoitteena on hyväksyä osa-
puolia oikeudellisesti sitova kansainvälinen sopimus, jossa
vahvistetaan yhteiset normit tavanomaisten aseiden maail-
mankaupalle, ja maiden avustaminen sen varmistamisessa,
että niissä vallitseva tilanne mahdollistaa tällaisten mahdol-
listen yhteisten normien noudattamisen.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettuja tavoitteita edistävät hank-
keet esitetään tämän asiakirjan liitteessä.

2 artikla

1. Unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkea edus-
taja, vastaa tämän päätöksen täytäntöönpanosta.

2. Edellä 1 artiklan 2 kohdassa tarkoitettut hankkeet panee
teknisesti täytäntöön seuraava hankkeet toteuttava organisaatio:

Saksan vientivalvontavirasto BAFA (Bundesamt für Wirtschaft
und Ausfuhrkontrolle).

3. Se suorittaa tehtävänsä unionin ulkoasioiden ja turvalli-
suuspolitiikan korkean edustajan alaisuudessa. Tätä tarkoitusta
varten unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkea
edustaja sopii tarvittavista järjestelyistä hankkeet toteuttavan or-
ganisaation kanssa.

3 artikla

1. Rahoitusohje 1 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen hankkei-
den toteuttamiseksi on 787 000 euroa.

2. Tämän artiklan 1 kohdassa vahvistetulla summalla rahoit-
ettavien menojen hallinnointiin sovelletaan Euroopan unionin
talousarvioon sovellettavia menettelyjä ja sääntöjä.

3. Komissio valvoo 1 kohdassa tarkoitettua EU:n tuen asian-
mukaista täytäntöönpanoa. Tätä tarkoitusta varten se tekee ra-
hoitus sopimuksen 2 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua toteutusor-
ganisaation kanssa. Rahoitus sopimuksessa on määrättävä, että
toteutusorganisaation tehtävänä on varmistaa Euroopan unionin
osuuden näkyvyys tavalla, joka vastaa sen määrää.

4. Komissio pyrkii tekemään 3 kohdassa tarkoitettua rahoit-
tussopimuksen mahdollisimman pian tämän päätöksen voi-
maantulon jälkeen. Se ilmoittaa neuvostolle kyseisessä proses-
sissa mahdollisesti ilmenevistä vaikeuksista ja sopimuksen teko-
päivästä.

4 artikla

1. Tosiasioihin pitäytyvä selvitys kussakin vastaanottaja-
maassa saavutetusta edistymisestä laaditaan sen jälkeen kun kus-
sakin vastaanottajamaassa olevien EU:n edustustojen päälliköi-
den viimeinen pienryhmäkoulutus ja henkilöstövaihto saadaan
päätökseen.

2. Unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkea edus-
taja raportoi tämän päätöksen täytäntöönpanosta 2 artiklan 2
kohdassa tarkoitettua toteutusorganisaation ja tämän artiklan 1
kohdassa tarkoitettujen edustustojen päälliköiden laatimien
säännöllisten selvitysten pohjalta. Nämä raportit ovat perustana
neuvoston suorittamalle arvioinnille. Komissio toimittaa tietoa
3 artiklan 3 kohdassa tarkoitettua hankkeiden rahoituksen täy-
täntöönpanosta.

5 artikla

Tämä päätös tulee voimaan päivänä, jona se annetaan.

Sen voimassaolo päättyy 24 kuukauden kuluttua 3 artiklan 3 kohdassa tarkoitetun rahoitussopimuksen tekemisestä, tai jos rahoitussopimusta ei ole sinä aikana tehty, kuuden kuukauden kuluttua päätöksen antamispäivästä..

6 artikla

Tämä päätös julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Tehty Brysselissä 22 päivänä joulukuuta 2009.

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

A. CARLGREN

LIITE

EU:n toimien tukemisesta yhteisessä kannassa 2008/944/YUTP hyväksytyin aseviennin valvonnan sekä periaatteiden ja perusteiden edistämiseksi kolmansissa maissa**I Tavoitteet**

Tämän päätöksen yleisinä tavoitteina on:

- a) yhteisen kannan 2008/944/YUTP perusteiden ja periaatteiden edistäminen kolmansissa maissa;
- b) kolmansien maiden tukeminen lainsäädännön laatimisessa ja täytäntöönpanossa aseviennin tehokkaan valvonnan varmistamiseksi;
- c) maiden tukeminen lupia myöntävien viranomaisten kouluttamisessa aseviennin valvonnan riittävän täytäntöönpanon ja voimaansaattamisen varmistamiseksi;
- d) maiden ja alueiden tukeminen asevientä koskevien kansallisten ja alueellisten raporttien laatimisessa ja muiden tarkastelukeinojen kehittämisessä aseviennin avoimuuden ja vastuullisuuden edistämiseksi;
- e) kolmansien maiden kannustaminen tukemaan Yhdistyneiden Kansakuntien prosessia, jonka tavoitteena on hyväksyä osapuolia oikeudellisesti sitova kansainvälinen sopimus, jossa vahvistetaan yhteiset normit tavaramaisten aseiden maailmankaupalle, ja maiden avustaminen sen varmistamisessa, että niissä vallitseva tilanne mahdollistaa tällaisten mahdollisten yhteisten normien noudattamisen.

II Hankkeet

Tarkoitus:

Tarjota teknistä tukea kiinnostuneille kolmansille maille, jotka ovat ilmaisseet valmiutensa tehdä parannuksia sotilasteknologian ja puolustustarvikkeiden vientivalvonnan alalla soveltamiinsa normeihin ja käytäntöihin ja mukauttaa ne Euroopan unionin jäsenvaltioiden sopimiin ja soveltamiin normeihin ja käytäntöihin, joista säädetään yhteisessä kannassa 2008/944/YUTP ja joista määrätään sen mukana olevassa käyttäjän oppaassa.

Kuvaus ja kustannusarvio:

- i) Maaryhmittäin toteutettava pienryhmäkoulutus

Hanke toteutetaan viitenä kaksipäiväisenä pienryhmäkoulutuksena, joihin kutsutaan hallinto- ja tullivirkamiehiä sekä lupien myöntämisestä vastaavia virkamiehiä valitusta maaryhmästä. Puolustusteollisuuden edustajia voidaan myös kutsua koulutukseen. Pienryhmäkoulutusta järjestetään jossakin vastaanottajamaassa tai muussa paikassa, josta päättää unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkea edustaja. Asiaan kuuluvien alojen koulutuksesta vastaavat EU:n jäsenvaltioiden kansallisten hallintoelinten ja kantaan 2008/944/YUTP yhtyneiden maiden, EU:n neuvoston pääsihteeristön ja/tai yksityisen sektorin (myös valtiosta riippumattomien järjestöjen) asiantuntijat.

- ii) Henkilöstövaihto

Hanke toteutetaan enintään neljänä korkeintaan kuukauden pituisena työvierailuna tai opintokäyntinä, jonka asiasta hyötyvät EU:n jäsenvaltioiden hallinto- ja/tai lupien myöntämisestä vastaavat virkamiehet toteuttavat ja jonka kohteena ovat EU:n jäsenvaltioiden asianomaiset viranomaiset, tai enintään neljänä korkeintaan kuukauden pituisena työvierailuna tai opintokäyntinä, jonka toteuttavat EU:n jäsenvaltioiden hallinto- ja/tai lupien myöntämisestä vastaavat viranomaiset ja jonka kohteena ovat vastaanottajamaiden asianomaiset viranomaiset ⁽¹⁾.

III Kesto

Hankkeen toteuttamisen arvioitu kokonaiskesto on 24 kuukautta.

IV Edunsaajat

Vuoden 2010 alkupuolisko

- i) Länsi-Balkanin maat (Albania, Bosnia ja Hertsegovina, Kroatia, entinen Jugoslavian tasavalta Makedonia, Montenegro ja Serbia)
- ii) Euroopan naapuruuspolitiikan kumppanit Pohjois-Afrikassa sijaitsevista Välimeren maista (Algeria, Egypti, Libya, Marokko ja Tunisia)

⁽¹⁾ Henkilöstövaihtoon mukaan pääsevistä henkilöistä sovitaan erikseen neuvoston asianomaisessa työryhmässä unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan ehdotuksen pohjalta.

Vuoden 2010 jälkipuolisko:

Euroopan naapuruuspolitiikan kumppanit Itä-Euroopan ja Kaukasian maista (Armenia, Azerbaidžan, Valko-Venäjä, Georgia, Moldova ja Ukraina)

Vuoden 2011 alkupuolisko:

Länsi-Balkanin maat (Albania, Bosnia ja Hertsegovina, Kroatia, entinen Jugoslavian tasavalta Makedonia, Montenegro ja Serbia)

Vuoden 2011 jälkipuolisko:

Euroopan naapuruuspolitiikan kumppanit Itä-Euroopan ja Kaukasian maista (Armenia, Azerbaidžan, Valko-Venäjä, Georgia, Moldova ja Ukraina)

Jos ennalta arvaamattomista syistä joudutaan muuttamaan pienryhmäkoulutuksen vastaanottajien luetteloa tai kyseisen koulutuksen ajoitusta, tavanomaisten aseiden viennin työryhmä voi päättää siitä unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan ehdotuksesta.

Siltä varalta että jokin kyseisistä maista ei halua osallistua pienryhmäkoulutukseen, voidaan valita ⁽¹⁾ tilalle toisia maita seuraavista Euroopan naapuruuspolitiikan kumppaneista: Israel, Jordania, Libanon, palestiinalaishallinto ja Syyria.

V Vaikutustenarviointi

Tämän päätöksen ja neuvoston yhteisen toiminnan 2008/230/YUTP vaikutuksia olisi teknisesti arvioitava tämän päätöksen mukaisen viimeisen pienryhmäkoulutuksen ja henkilöstövaihdon päätyttyä. Arviointi toteutetaan tosiasioihin pitäytyvinä, vastaanottajamaiden asiaan liittyvän lainsäädännön antamista ja vientivalvontaviranomaisten perustamista sekä näissä maissa toteutettua tehokasta vientivalvontaa koskevana selvityksinä. Selvitysten laatimisesta vastaa kussakin vastaanottajamaassa olevan EU:n edustuston päällikkö.

⁽¹⁾ Tästä sovitaan erikseen neuvoston asianomaisessa työryhmässä unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan ehdotuksen pohjalta.